

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.  
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
151.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

\* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. \*

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 360 Lei.

Fél évre ... .. 180 Lei.

Negyed évre ... .. 90 Lei.

Havonta ... .. 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint  
vétnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

## Sötétben.

Ma este aradi meglepetéseink scrában egy újabb telitalálat következett. Ha banális hasonlat akarnánk mondani, azt íránk, hogy mint a derűs égből a villám, úgy csapott le az új meglepetés, hogy a szokásos időben nem gyultak ki a városban a villanylámpák. A villanygyár az alkonyat kezdetekor nem szolgáltatott áramot. De a derűs ég és a villám hasonlata a banalitás mellett még azért sem találó, mert a villám mindenestre némi fényt jelent, a villanygyár azonban ma délután 5 óráig és minden valószínűség szerint reggel háromtól kezdve nem jelent semmi néven nevezendő fényt.

Amikor a hír nyilvánosságra került, a legszélesebb körben okozott élénk föltűnést és megdöbbenést. Röviden: kellemetlen manipuláció, gyertyát gyújtani akkor, amikor konnektorok funkcionálnak szobáinkban. Véletlenül ma este egy előkelő és jótékony bái is volt Aradon, amelynek rendezése a délutáni órákban már már arra gondolt, hogy minden előkészületet és költséget beleszámítva, inkább lemondja az estélyt,

semhogy közönségét egy hirtelen beálló sötétség kellemetlen és zavaró hatásának tegye ki. A villanygyár direkcója e sorok írásakor se tudja pontosan, hogy meddig lesz áram.

A válság oka a szénhiány. A szénhiány oka előttünk ismeretlen. Annyi bizonyos, hogy csodálatos a villanygyár vezetőségének a közönséggel szemben tanúsított viselkedése. Mert kétségtelen, hogy egy város világításának üzemzavara van olyan fontos dolog, hogy erről a város közönségét előre lehetne informálni. Amint előre tudunk, azzal könnyebb megbátározni, mint ami meglepetésszerűen ér bennünket. Hogy a zsilvölgyi gazdag szénmedencék közvetlen törszomszédságában, Aradon miért nincsen szén azt megérteni nem tudjuk. Olvassuk Erdélyi lapokban, hogy eltekintve a városnak saját szénmennyiségétől szénagykereskedők vagonszámra kínálják a szenet. Romániában nemcsak, hogy nincs szénhiány, de amint ez gazdaságilag teljesen érthető is, szénbőség van. Nekünk érthetetlen ez a válság és meg akarjuk állapítani, hogy ezen a téren mulasztások történtek.

Ugy kellene lenni, hogy még

akkor, amikor rövidebbek az éjjelek fel kellene halmozni egy bizonyos mennyiségű tartalékszenet, arra az eshetőségre, ami ime ma beállt Aradon. A nyár és az ősz elegendő időt hagynak arra, hogy az ilyen téli válságokat kellőképpen parírozni lehessen. Végre is nemcsak jótékony bálaik nemcsak éttermek és mulatságok vannak, de

vannak ipari üzemek, nyomdák és gyárak, amelyeknek munkabeosztása speciálisan az éjszakai, s amelyeknek üzeme fenntartására minden ilyen és ehhez hasonló válság katasztrófát jelent.

Nem támadni akarunk, csak óvatosságra inteni, s ebben mögöttünk áll a sötétben is világosan látó Arad.

## Ujabb utcai zavargások Bucarestben.

(Fegyházba küldik a tüntetések vezetőit. — Bezárt üzletek a fővárosban. Tilos minden gyűlés. Viharos ülések a kamarában.)

Bucarestből jelentik: A kamara ülésén a jegyzőkönyv felolvasása után azonnal szót kért dr. Sten és sürgős interpellációt terjesztett elő az antiszemita agitációra nézve. Rámutatott az elmúlt napokban történetekre és felhívta a Kormányt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a bajok elhárítására. Bujor Pál parasztpárti ugyanezen ügyben interpellált. Beszéde közben nagy vihar támadt úgy, hogy az elnök kénytelen volt felfüggeszteni az ülést. A szünet után Bujor folytatta a beszédét és a legszigorúbb eljárást követelte az izgatók és a zavargók ellen. Minon Manulescu liberális rámutatott arra, hogy a provokációk

a zsidó hallgatók részéről is történtek.

Az interpellációkra Anghelescu közoktatásügyi miniszter válaszolt. Aktákkal igazolta az antiszemita zavargások ügyében tett kormányintézkedéseket. Hangsúlyozta, hogy minden intézkedést megtettek, hogy a jövőben ne történjenek hasonló incidensek. Kijelentette, hogy a numerus clausus nem fogadhatja el.

Michalache a parasztpárt nevében az utcai zavargások ellen emelt szót. Azt mondta, hogy a provokálás a kormány részéről történt, szerinte a kormány ugyan is ki akarja használni a helyzetet arra, hogy a zavarban tető alá

## A crnagore havasokban.

(Ski-sport a háboru alatt.)

Írta: Strifler Ferenc.

Annak idején, midőn a háboru első telén, mint népfelkelő közlegény egy sarajevói ski-tanfolyam vezetője, majd az abból alakult ski-járőr parancsnoka lettem, irtam néhány sort erről a sportról, de az akkori viszonyok, különösen a harctéren, nem engedték meg egyes helységek és hegyek megnevezését. Most azonban, kényelmes széken, meleg szobámban egész szabadon írva, gondolatban ott vagyok a Sztuzeszkia folyó bal partján emelkedő Bare dolnén, egy 1600 méteres magasságban levő tengerszem partján épült fabódében, (Elsbet Hütte). Potiorek tábornok vadászaknyhójában, ahol egy 1915. novemberi éjszakán, a katonaládámon ülve, irtam meg az „Aradi Közlöny“-nek a ski-járőség viselt dolgait. De akkor már mint hadapród szakaszparancsnok és barei főrség parancsnoka, a mely őrség állott 63 népfelkelőből, a szakaszomból és 40 határcsepd-

őrből. E hely Montenegró, Bosznia és Hercegovina hármias határán van. A Sztuzeszkia jobb partján pedig Montenegró legnagyobb havasa, a Maglic, mely 2387 méter magas. Ez a vidék az őserdők, a fekete hegyek, a sziklák, a zergék világa, télen a legalkalmasabb hely a ski-sport kultiválására. Három, négy méteres havazás nem ritkaság. Én ugyancsak ki is vettem a részem a skifutást illetőleg és tisztí rangomat is ennek a sportnak köszönhetem. Erről vagyok bátor az alábbiakban beszámolni.

1914. évi december havában Sarajevó II. védőkertletének parancsnoka, Hummel tüzérezredes, megtudván polgári hivatásomat, azonnal magához rendelt Csolinakapára, a főhadiszállására. Ebéd után volt, maga mellé tette az asztalhoz, fekete kávéval (valódi török, dzsevezában) borral és cigarettával kínált és tanár urnak szolgált. Közös tiszt volt az öreg ur. Segéd tisztje László főhadnagy volt; a pesti László-féle intézet igazgatójának fia. Az öreg ezre-

desem tetszését megnyertem és azonnal kirendelt ski-tanfolyam oktatónak. Oly szívélyes atyai bánásmódban részesített az öreg ur, hogy sohasem feledtem el. Így vezényelték fel a Trebeviostre (1629 méter) oktatónak és járőrparancsnoknak a pesti 21. honvédszolgálat ezredhez. Remek másfél és két méteres hóréteg várt fent a hegyen. Embereimmel azonnal megkezdtem a gyakorlást. Eleinte kértek, hogy ne tegyem őket nyomó rékká, ők családias emberek. Később pedig nekem kellett fékezni őket vakmerőségük miatt. Első héten már vigan ment a siklóereszkedés. Harmadik héten már a mély (szakadék)- és távolugrás is szépen ment. Távolugrásban 12—14 méteres eredmény öreg népfelkelőktől, szerelvénytől, elég jó eredménynek mondható. Lejártunk a Sztudenó Brdóra, ahol kitűnő pályánk volt. Naponta 5—6 órát gyakoroltunk. Az emberek már valóssággal vakmerők voltak. Nagyon tetszett nekik a dolog. Trebeviost és Sztudenó Brkó között egy éles hegynyereg van, ahol a hóra a

legdühösebben szokott tombolni. Megtörtént akárhányszor, hogy egész járőrséggemmel skistól együtt felborított és belevágott a hóba. E helyen egyszer két emberem felkapaszkodott a magas és roppant meredek gerincre. A régi megfagyott hóra az éjjel méteres friss hó esett. Lehetett akkor már 4—5 méteres hóréteg arra felé. Az egyik „sines“ (igy hívták minket a századnál, de „szánkások“-nak is neveztek) a kis Vajda, remekül jött le siklóban, a szédítő magasból vagy 600 métert. Krista is jött volna már, de egy méterrel előtte, megindult alatta a hegy és jött, csuszik vagy 200 méter szélességben a nagy hótömeg. Mi a közeli dombról néztük. Elállt a szívverésem. A nagy, csuszó hótömeg (nem lavina) belevágódott lent a völgyben az útba, (a Fortifikations Strasse, amely levezet Sarajevóba). Hatalmas hófelhőt vert fel egy percre, hogy semmit sem láttunk, még magunkat sem, aztán eloszlott ismét és megláttuk fent a gerincen a kövé meredű Kristát. Hál'istennek ott maradt! A szeren

hozza az alkotmányreformot. E szavakra Ismét óriási vihar támadt. A zugó közbeiktatások között *Lupu* dr. *Voitoianu* belügyminiszter felé kiáltotta: — Gyilkos. Az elnök *Lupu* dr.-t rendreutastotta, majd a rend helyreállítását követően közölte, hogy *Lupu* a fegyelmi bizottság elé fogja állíttatni. *Duca* válaszolt ezután a felszólalásokra és kijelentette *Michalache* nak, hogy a parasztpárt az, amely szeret a zavarokban halászni. A kormány meg fogja találni a módját annak, hogy a zavargásoknak véget vessen.

A belügyminiszeriumban tegnap értekezlet volt az antiszemita zavargások ügyében. Az értekezleten résztvettek *Voitoianu* belügyminiszter, *Anghelescu* közoktatásügyi miniszter, *Florescu* igazságügyminiszter, *Nistor* bukovinai miniszter, *Davidoglu* tábornok és *Nicolae* tábornok, a főváros rendőrprefektusa. Az értekezleten elhatározták, hogyha az agitáció tovább folyik, a zavargók vezetőit letartóztatják és a vacaresi fegyházba szállítják. A rendőrség szigorú utasítást kap, hogy mindenféle antiszemita tüntetést erőlyesen fojtson el és ha még ezeknek ellenére is tovább folyik az agitáció, akkor nemcsak az egyeseket, hanem az összes diákokat is be fogják zárni.

Amidőn tegnap este a diákok lapját a *Curutul Studetesc* a vacaresi városrészben árusították, összeütközésre került a sor a diákok és a lakosság között. A verekedés hírére nagyszámu diák érkezett oda és a verekedést tovább folytatták a késő éjeli órákig. Az antiszemita zavargások ügyében a kormány elhatározta, hogy sem-

mielőbb Vajda meg felkiáltott:

— A menázsit majd felküldjük!

Utasításomhoz híven egy óra hosszat óvatosan kuszva a gerincem, míg a csuszamlást elhagyta. Krista is le tudott siklózni a skivel. Leérve, csak ennyit mondott:

— Még így sem voltam megfőfálva.

Jött aztán a gyakorlás teljes felszereléssel. Így jártunk aztán februárban és márciusban járőrsegbe, amikor ha lábfagyásom is eszembe jut, nem a legkellemesebb emlékek fűződnek. Egy-két emberem néhány értékes, bravuros turát is tett. Hogy ne mondjak többet, midőn elszakadt a telefon, fontos jelentéssel egyik emberem fönről félóra alatt lefutott Szarajevóba, hova az ut gyalog legalább három és fél óra. Március végén, midőn Kalinovikba vezényelték, zászlóaljparancsnokom bizonyítványt jutalmazott meg. Sárkuló, rongyos, harctéri papíron ez olvasható: „A m. kir. gyulai 2. népf. gy. ezr. III. zászlóalj parancsnokának Kalinovik. 1915. évi ápril 20-án. Jelentem, hogy Strifler Ferenc 9. századbéli népfőlkelő f. év

mielőbb gyűlést nem engedélyez a fővárosban. Ez okból a lakók igazának mára hirdetett ülését is betiltották.

A rendőrség mára beidézte azokat a kereskedőket, akik a zsidó diákok felszólítására a tegnapi tüntetésekor bezárták üzleteiket. Jegyzőkönyvet vettek fel vallomásokról és a jegyzőkönyveket a főügyészségnek adták át, hogy döntson a további bünvádi eljárás dolgában. A főváros zsidó vallású lakói holnapra nagygyűlést hívtak

## Az Acsev. átvétele után.

(Az első nap az új kezelésben. — A személyzet félfizetését kapott. — Elismerés az Acsev. vasutasoknak.)

Az *Aradi Közlöny* immár közel két hét óta tartja felszinen azokat a problémákat, amelyek az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak üzemének átvételével felmerültek. Ez a cikksorozat azonban alig terjed ki arra a sok kérdésre és rengeteg munkára, ami ilyen nagy vasutüzemnek új kezelésbe vételével jár. A CFR. is tudatában volt annak, hogy a sürgősen megszabott átvételi határidő rövid lesz és azért már korán hozzáfogott ahhoz, hogy a magánvasutnak CFR. üzembe való vétele a lehető legprimámban történjék. Mindennek ellenére azonban számtalan részletkérdés maradt elintézetlen. Így például már a mai számunkban jeleztük, hogy a kezelésbe átvett vasut fűtőanyagát továbbra is az Acsev. látja el. A CFR. kisebb mennyiségű tüzfán kívül csak szénellátmányt kap és ezt is csak a legszükségesebbre kiszabott mennyiséget. Tartaléka egyáltalában nincsen, úgy, hogy mint már többször és éppen ma is előfordult, a szénszükségben levő villanygyár szükségletén alig tud segíteni. Az Acsev. átvételével természetesen erősen megnövekedett a szénszükséglet, mert azon-

jan. 10-től március 26-ig a parancsnokságom alatt álló előretolt állásokba beosztott ski-járőr parancsnoka volt. Mint ilyen ezen idő alatt szolgálatát a legnagyobb lelkiismeretességgel, szorgalommal, tudással és igen jó eredményel látta el. Alárendeltjeire jó befolyást gyakorolt és azok oktatására alkalmasnak bizonyult, miért is altisztvé való előléptetésre ajánlom. S. k. Francz szdos.

Arra pedig, hogy altiszt legyek, szükségem volt, mert a nélkül nem terjeszthették volna fel tiszti kineveztetésemet. Ime, sohasem tudhatjuk, hogy a nemes sportoknak hol és mikor vesszük hasznát. Azonban dacára annak, hogy a sportok legtöbb ágát úgy a gyakorlati életben, mint a harcászban lépten-nyomon felhasználva értékesítik, mégis legüdvösebb és áldásos hatását a polgári életben a testi egészség fejlesztésére kell megragadnunk. És mint minden sportnál, itt is a szabályok betartása a legfontosabb, mert elvadulással súlyos balesetek származhatnak, az épség és egészség rovására, már pedig az egészség mindig a legdrágább kincs.

egybe, amelyet azonban a kormány nem engedélyezett. Az *Acseverul* értesülése szerint a zsidóság vezetői kihallgatást kértek a királytól, hogy előadják súlyos panaszait. Miután a fővárosban betiltották a zsidóság holnapra tervezett nagygyűlést, a zsidó szövetség a zsinagógában hívott össze nagygyűlést, hogy tiltakozzanak az antiszemita agitáció ellen. A kormány ígérteben bizva elhatározták, hogy üzleteiket kinyitják

ban nem érkezett. Hogy pedig a vasutüzemben fennakadás ne következék be, az Acsev. vezetősége gondoskodott a mozdonyok részére fűtőanyagról és átvételre nem kerülő magánüzemében teremt tüzfával látta el a vasutat. Ezt a fűtőanyagot az elszámolás során a CFR. megfizeti az Acsev-nek.

### A személyzet fizetése.

Ma egy újabb és meglehetősen súlyos elintézetlen részletkérdés merült fel. Az Acsev. személyzetének részére, amelyet a mai naptól kezdődőleg a CFR. részére dolgozik, nem érkezett meg a szükséges fizetéseleltádmány. A CFR. aradi vezetősége pénzellátmány hiányában nem tudta az egy millió leinél kitevő havi fizetéseket folyósítani. Az Acsev. tisztviselők körében ez a hír nagy riadalmat keltett, azonban még ma délelőtt az Acsev. igazgatóságának intézkedése folytán sikerült a tisztviselők elkészített hangulatát elsimítani. Az Acsev. vezetősége, amellyel a CFR. aradi vezetősége a fizetések folyósítása ügyében érintkezésbe lépett, eleint nem volt hajlandó az egymillió leinél többet kitevő összeget hitelezni, azonban hosszabb tárgyalások után és főleg annak elkerülése végett, hogy a tisztviselők és a személyzet ne kerüljön elcsúszásba anyagi zavarok közé, az Acsev. igazgatósága pillanatnyilag gondoskodott a fizetések folyósításáról. Azonban nem teljes hónapot, hanem csak felét kapta meg járandóságainak a személyzet.

Munkatársunk ma kérdést intézett az átvételnél felmerült nehézségekről *Koromzay* Frigyes vezérigazgatóhoz:

— Gondoskodtunk arról, hogy a forgalomban ne történjék fennakadás — mondotta a vezérigazgató. — Azonban több nehézség és elintézetlen kérdés maradt nyitva. Az átvételi bizottság vezetője, *Devechi* bucarestii CFR. igazgató ezek elintézése végett és újabb direktivákért ma Bucarestbe utazott. Remélem, hogy utja eredménnyel jár és az átvétel nehézségei elsimulnak. Hatáskörök tekintetében még nincs meg a beosztás az újonnan átvett üzemnél és több esetben még nekünk kell intézkednünk. Magam egyébként már nem folyok be a vasutüzem irányításába így például az új állomásfőnökök kinevezéséről én is csak az *Aradi Közlöny*-ből értesültem. Ami a tisztviselőket illeti, egyelőre a fizetésük felét folyósítottuk, hogy miként lesz később, azt egyelőre még nem

tudom. A magunk részéről természetesen igyekeznünk fogunk azon, hogy az Acsev. volt személyzete lehetőleg minden anyagi és erkölcsi károsodás nélkül helyezkedjék el új beosztásában.

### A vasutigazgató nyilatkozata.

*Popp* Korjolán aradi kerületi vasutigazgató jelenleg Bucarestben tartózkodik és távollétében munkatársunk *Dima* Aurél helyettes igazgatóval folytatott beszélgetést, aki a következőket mondotta:

— Az átvétel még nincsen teljesen befejezve, így annak lefolyásáról ma még nem nyilatkozhatom. A CFR. a mai naptól kezelésébe vette a vasutat és ezután úgy működik, mint a CFR. tulajdonában levő többi vasutak. Arra nincsen külön rendelkezésünk, hogy a CFR. által kiadott szabadjegyek, vagy az összes vonalakra szóló bérletjegyek erre a vonalrészre is érvényesek, de felesleges is ilyen intézkedés, mert, mint mondtam, éppugy CFR. vonalnak értendő és tekintendő ez a rész is, mint akármelyik másik. A tisztviselők fizetését az Acsev. látta el, és az a köfizetés a többi elszámolás alatti ügyekkel együtt intéződik el. A volt Acsev. vonalrész természetesen a CFR. látja el mindennel, így fűtőanyaggal is. Az Acsev. ugyan adott most tüzfát, de azt nem várhatjuk az Acsev.-től, hogy a CFR.-t fűtőanyaggal ellássa. A mai átvételnél tulajdonképpen, még csak saját kezelésébe vette a vasutat a CFR., amely csak a teljes megváltás után lesz a vasut tulajdonosa. A megváltásig állandó elszámolási viszonyban marad a két vasut a szerint, amint a később megkötendő bérleti szerződés ezt szabályozza, azonban ez már csak belső természetű marad. Kifelé minden irányban CFR. vasutként szerepel ezután az Acsev. egész romániai vasutüzeme.

### A személyzet dicsérete.

Ma délelőtt *Jura* Nichitor aradi állomásfőnök maga elé hívatta az Acsev. volt állomási személyzetét. Az állomásfőnök megnyugtatólag igyekezett a személyzet aggodalmait elsimítani. Kifejezést adott afeletti nagy örömeinek, hogy ilyen képzett és fegyelmezett személyzet kerül hatásköré alá. Beszéde során az állomásfőnök elmondotta, hogy jól ismeri az Acsev. személyzetét és azok munkásságát, akiknek felesleges minden aggodalmuk az új beosztásukat illetőleg. Különösen pedig az elhelyezésektől nem kell félni, mert az állomásfőnök ragaszkodik hozzájuk és minden befolyását latba veti, hogy senkit se helyezzenek el mostani helyéről. Arról különben már most is biztosíthatja a személyzetet, hogy ha csak valaki rá nem szolgál, senkit elhelyezni nem fognak.

Az Acsev. tehát mint romániai vasut megszűnt. A vállalatnak fennmarad a magyarországi üzeme, amit most a győr-eberfurti vasutvállalat kezel és fennmaradnak magánüzemei, nagyarányu ipar és gyárüzemletei, de a vasut a mostani átvétellel végleg a CFR kezébe került. A vagonokon levő ACSEV. feliratok egyelőre továbbra is megmaradnak. Ezek átfestésére csak akkor kerül a sor, ha a vasut végleges megváltása is bekövetkezett.

## Follinuszné Csigaházy Etel jubileuma.

(ötven esztendő a magyar színpadon. — Arad ünnepelte a Nagyaszonnyt. — A Constantin abbé repríze.)

Szerda este az aradi színház zsinórpadlásáról babér hullott. Sűrű pelyhekben, mint valami zöld hó. Hullott a babér és kint hullott a hó és fűtült a januári szél. Bent a színházban kigyulltak a szívek és a szemek, a magyar színészet csodálatos és bájos ünnepére. Follinuszné Csigaházy Etel ötven esztendőt töltött el a magyar színpadok deszkáin. Jajgattak és ujjongtak a szívek a színházban, mert jaj és ujjongás összehorolása az a pálya, amelyiken Follinuszné becsületes hittel megöszült. Ez a finom és törékeny öregasszony úgy ült a színpad közepén a bársonnyal betertett pódiumszéken, mint egy drága mártír. Ő, aki tudja, mit jelent a hónaposszobák mélyéről és a kordés szekerek kerécsikordulásától egészen eddig az ötvenéves évfordulóig eljutni: az azt is érzi, hogy Follinuszné valóban mártír. A dicsőségnek és a babérnak és a sikernek is vannak mártírjai!

Mit adhattunk Néki? A szívünket? Ez a legtöbb, a legszebb, a legértékesebb. A virágos szívünket dobtuk föl a bársonyszék elé. A vérzöt, a virágosat, az emberi szívünket, a fájdalmainkat és a mosolyainkat, a hitünket a magyar szó zengő és örök csodáiban, annak a szónak a csodáiban, ami ennek az asszonynak a szájáról dalolt és zengett és suttogott ötven esztendeig. Ezt adtuk Neki, mi, Arad.

És mostanában a mi szívünk párnáin hajtja álomra kedves, ősz fejét Follinuszné Etel.

(Az ünneplés.)

Szerda este háromnegyed 8 órakor zsufolásig megtelt az aradi színház. Ünnepi ruhák, ünnepi arcok, tömött páholyok. Nyolc órakor föllendül a függöny. Baloldalt az egész aradi színtársulat sorakozik, Róna Dezsővel az élén. A hölgyek estélyi toalettben, az urak frakkban. Jobboldalt az aradi színházi bizottság, utána félkörben az aradi újságírók és színházi kritikuskok, aztán a vidéki színtársulatok küldöttségei.

Nyolc óra. Pópa gazdasági tanácsos, a színházi bizottság tagjának a karján belép az ünneplést Nagyaszonny: Csigaházy Etel.

— És már könnyes a szeme. A menyetről babérlevél hull. Lent a nézőtérben öt percig zug a taps. Fejek hajolnak ki a páholyokból. Kigyullt szemek és gukerek. És a nagyaszonny már zokog.

Arad városának nevében Pópa tanácsos, a színházi bizottság tagja előbb románul, majd magyar nyelven üdvözlő Follinusznét, és átadja a város ajándékát. Ujra taps tör föl. Follinuszné meglatottan hajlong. A színtársulat

éléről Róna igazgató lép elő. A hangja fátyolos elfogultsággal remeg, ahogy megszólítja az ünneplést: „Nagyaszonnyunk!” Lent a zöllyekben fehér zsebkendők vibrálnak. Zokog a nézőtér! És aztán megint taps, amikor Falus Lajos dr. beszél, aki az aradi sajtó képviselőjében üdvözlő az ünneplést olyan forró, finom szavakban, hogy illetődött csönd borot a színházra.

Jakabffy Dezső, a rendező, frakkban, zöld fenyőfaággal lép elő.

— Legyen vége a farsangi színész-örületnek, — mondja rezgő károgatás — térjünk vissza ideáljainkhoz! Hozzát kell visszatérnünk, Nagyaszonny, a Te nemes tradícióidhoz, a Te igazadhoz, a Te tisztaságodhoz és a Te kitarásodhoz. Színész és színésznő kollégáid koldusszegényen jönnek eléd ma, hogy hódolhassanak Neked. A szívüket hozzák el Hozzát és ezt a fenyőfaágot a szülővárosodból!

Jakabffy itt meghajolt Follinusznét előtt és testét rázta a zokogás. Fájdalmas, felejthetetlen pillanat volt. Follinuszné már gyenge volt ahhoz, hogy felemelkedjen a székből.

Szendrey Mihály daliás eleganciája következett. A régi magyar színészegyesület üdvözlését hozta, azét, amelyik legutóbb jegyzőkönyvet írt Csigaházy Etelről és megörökítette a nevét. És hozta az erdély-bánát. Színészegyesület ajándékát és üdvözlését is. Beszéde után percekig tapsolta megint az ünneplést a közönség és ekkor Follinusznét, a meleg, finom és szívet virágoztató hangulatban a színpad elejére lépett és végigzokogott egy keresetlen, köszönő mondatot.

A Kölcsey-Egyesület elnöksége külön levélben üdvözölte a jubiláns művésznőt.

Ujra hullt a babér és kint hullt a hó, amikor összehorult a tapsfördőben a függöny.

(„A Constantin abbé.”)

A nagyaszonny ünneplése után a Constantin abbé került színre. Ezt a szerepet a magyar vidéki színpadokon Ujházy alakítása tette felejthetlenné. Nem volt magyar színész Ujházy óta, aki vállalkozott volna Constantin-ra, de nem is volt színész azóta, aki szíve melegeivel, művészete ragyogó kvalitásaival utólrhette volna a restet. Szendrey Mihály — nyilván nemcsak az ünneplést Follinusznét, de a maga lankadatlan művészi ambíciójának és szomszágának kielégítésére is — vállalkozott erre a feladatra.

Maszkjában, megjelenésében, gesztusaiban: Hieliánsan utánzóta Ujházyt. Amiben új volt, az az a bizonyos gyönyörű szendreyesség

amit a brutoariának és a fiatalosan ragyogó derűnek a színei festenek alá. Az első felvonás szunynyadó-jelenetében például vidámabb, groteszkebb volt, mint Ujházy, viszont a drámai színekben csak kópiája lehetett a Mesternek. Bizonyos, hogy ifjú merészsége, csodálatos alakítóképesége és finom színészi ösztöne a Constantin abbé alakját újra felfrissítették és az is igaz, hogy így ma magyar színész ezt a szerepet nem alakít, hatja jobban sehól.

Az ünneplést Follinusznét Paulina szerepét asszonyi szívének minden illatos melegével virágoztató föl. Fehér főkötőjében üde volt, mintha az ötven esztendő rögös pályafutás minden emlékét eltörölte volna ez az este. Kitűnő volt Sipos, (Ilon) Jávör (Paul), Ács (szolga.) Jeofné szerepében Gerely Gizit ismét olyan hangokat talált, amik a közönség lelke felé suhantak. Kálmán Sári ezuttal nai va volt és ehhez az illúzióhoz szóke parókat választott. Ezt a fajszint előnyösnek tartjuk a hősnőből naivává való átalakuláshoz, de ugylátszik, Kálmán Sári tehetségben is simul a parókáihoz. Tibor Lóri játszott még kisebb szerepet ügyesen. Darvas Ernő megint excellált.

A Constantin abbé ma már naiv és gyermekes lehelletű kedvességgel ebben az előadásban újra frissen és újszerűen hatottak. Az ünneplést Follinusznét és a feladatot ösztönös és tudatos vegyülettel megoldó Szendrey Mihályt a fölfokozott hangulatu közönség számtalanszor tapsolta a függöny elé, a többi szereplőkkel együtt.

(A bankett.)

A színházi előadás után az ünneplőket száz terítéses bankettasztal várta a Pannoniában. Az asztalfőn foglalt helyet az ünneplést művészasszony, körülötte az aradi színházi és művészi élet legelső reprezentánsai, a városi tanács, a vidéki színházak küldöttségei, az írók és az újságírók, s azok is, akik az aradi Bohémia úgynevezett civiljeinek számítnak. A pécsénye után elsőnek elsőnek Nichi Lázár dr. az aradi Kulturpalota igazgatója köszöntötte fel lendülettel és melegen a jubiláns nagyaszonnyt, majd Kálós József, a színház titkára olvasta fel Janovics Jenő, kolozsvári színház igazgató, az erdély-bánati színészegyesület, Gáspár, Szabakai és Kovács erdélyi direktorok, Latzkó Aranka és Poór Lili kolozsvári művésznők üdvözlő táviratait. Fekete kávé előtt kitűnő hangulatban Darvas Ernő mondott tószót, az isten áldását kérve „az aradi színtársulat legfiatalabb tagjára”.

A szokásos bankett-köszöntők formáját ötletben, színben és előadási modorban jóval felülmutta azonban Szendrey Mihály, felköszöntője, aki az aradi újságírók

egészségére üfítette ki poharát. Szendrey finom humora és kissé szarkasztikus élű beállítása valósággal elragadta a bankettező művészgárdát, amely lelkesen éllette az ünneplést színésznőt és Szendrey Mihályt is. A társaság a korra hajnali órákban kezdett oszlatodni és a babéros álmu nagyaszonny dicsőség kocsija kerékaljig érő hóban gödült haza a téll virradatban.

(A kulisszák mögöl.)

Hogy mennyire szívében hordja minden aradi ember Follinusznét ragyogó művészetének emléket, arra jó példa ez az eset: az ünneplés után megszólította Z. Várady Margitot, az aradi színház kitűnő énekesnőjét egy új színházi folyosón:

— Gyönyörű volt ez az este, nagyságos asszonyom. De, halom, hogy a művésznők gyűjtöttek a Nagyaszonnyra. Azt hiszem, ha el is múlt már az ünneplés, ön lesz olyan kegyes, nevében ezt elfogadni és továbbítani.

Egy nagyobb összeget vett ki a pénztárcájából és így szól Izgatottan:

— Weinberger ékszerész vagyok. Boldog lennék, ha nem későtem volna el!

Az intim ünnepség ezer bájos kulissza-dolgát lehetne elmondani. Táfán, majd legközelebb. S itt meg kell említeni egy nevet is, amely az ünnepség és annak előkészítése dolgában állandóan szerepelt, egy nevet, amely alatt meleg, érző, igazi bohémuszív dobog. Solymos Ferenc újságíró kollégánk fűtötte hetek óta a lelkes hangulatot, amellyel tegnap a Nagyaszonnyt egyformán simogattuk. Az egész szívünket vitte bele a rendező és előkészítő munkálataiba és ami lezajlott a Constantin abbé repríze előtt a színpadon: nagyrészt az ő agilitásának eredménye. Nemcsak a Nagyaszonny, de mi is köszönjük, amit tett érte, mindannyiunk művészasszonyáért.

Fekete Tivadar.

**Kevesebbet beszélni!**  
(Szigorítják a magyar házszabályokat.)

Budapestről táviratozzák, hogy az egységspárt mai értekezletén Nagy Emil indítványt terjesztett elő a házszabályrevízió sürgős kidolgozására. Az értekezlet az indítványozót bizta meg a munkálattal. Nagy Emil ma nyilatkozott egy hírlapírónak és nyilatkozatában kijelentette, hogy a tervezet tavaszig elkészül és nem irányul az ellenzék ellen. Nem a Tisza-féle házszabályok szigorításáról lesz szó, mert nem azokat az obstrukciót kellett letörni. Szerinte a házszabályokat szükség szerint a mostani viszonyokhoz kell átdomítani. Így például egy interpelláció csak tíz percig tarthatna, fontosabb esetekben pedig a Ház engedélyével fél óráig. Ezzel főként azt akarják elérni, hogy a képviselők panaszaikat bizottsági uton keresztül a miniszteri referensekhez vigyék. Ez azonban

nem jelent azt, hogy megvonják a képviselőktől a miniszterek felelősségrevonásának jogát. Hangsúlyozta, hogy az angol parlamentben egy képviselő ha interpellál, az abból áll, hogy egyszerűen kérdést intéz illetékes miniszterhez, amelyre az válaszol.

## Hogy áll a leu?

Február 1-én fizettek 100 lelért:

Párisban 6.65 frankot  
Zürichben 1.90 frankot.  
Budapesten 1100 koronát  
Newyorkban 37.50 centet  
Brüsszelben 7.85 frankot  
Berlinben 17000 márkát.  
Bécsben 27600 koronát.  
Londonban 1 font 1240 lel.

## A statárium kiterjesztése

(A prefektus rendelete.)

Georgescu vezérfelügyelő, Arad város és Arad megye prefektusa ma a következő hirdetményt tette közzé:

Nyugati hadseregparancsnokság. 1. számú rendelet. Mindenkinek tudomására hozzuk, hogy az 1923. január 16-án kelt 131. számú királyi dekrétum alapján a statáriális eljárás alá tartozó régi terület vonalát kiterjesztjük Sighetul-Marmatei, Dej, Apahida, Feldioara-Rasboieni, Aiud, Alba-Iulia, Petrosani vonaláig, beleértve a Kárpátok hegygerincét egészen az ézen zónán kívül eső Verciorováig. Tekintettel ezen intézkedésre, elrendeljük: 1. pont. A régi statáriális eljárás alá tartozó területre vonatkozólag érvényben maradnak mindazon rendeletek, amelyeket erre vonatkozólag a 6. és 7. katonai hadtestparancsnokság már kiadott. 2. pont. Az statáriális eljárás alá tartozó területre vonatkozólag egyelőre csak a következő megszorításokat alkalmazzuk: Az illetékes katonai hadtest hadbíróasága azonnal letartóztatja és elítéli mindazokat: a) Kik az alkotmány, állambiztonság és a közrend ellen valamelyes bűntényt vagy kihágást megkövetnének vagy elkövetnek. b) Kik zavarokat keltő híreket terveznek vagy terjesztenek, hogy ezáltal a gazdasági és szociális munkát megzavarják. c) Kik a hadsereg mozdulatairól vagy a katonai hatóságok intézkedéseiről akár jó vagy rossz szándékból röpiratokat, vagy bármely természetű irásokat vagy előszóval, igaz vagy képzelt híreket terjesztenek. d) Kiknek birtokában akármilyen katonai fegyver, munició robbanékony anyag van és azt 6 napon belül jelen hirdetmény közzétételétől számítva, a térparancsnokságnak vagy a csendőrségnek be nem szolgáltatja. e) Kinek tudomása van akármilyen elrejtett katonai fegyverről, municióról és robbanóanyagokról és azt 24 óra alatt a jelen rendelet közzétételétől számítva nem jelenti be a hatóságoknak. f) Ki rossz szándékkal gyújtogat, tönkre tesz vagy megrombol akármilyen közérdekű felszerelést vagy építményt. 3. pont. A jelen rendeletben foglalt kihágásokat és bűntényeket a rendőrtisztek, a katonai és polgári hatóságok állapítják meg.

— Lenin napjai meg vannak számlálva. Moszkvai jelentés szerint Lenin állapota súlyosra fordult. A hozzá hívott német orvosok véleménye szerint Leninnek csak két hónapja van hátra.

## Francia ultimátum Németországhoz.

Mainzből táviratozzák, hogy Mainz kerületében a vasuti sztrájk teljes. A német vasutasok a vasut közelébe senkit sem engednek. A franciák a sztrájkolókat azzal fenyegették meg, hogy valamennyiöket haditörvényszék elé állítják, de ennek ellenére sem jelentkezett eddig egyetlen vasutas sem szolgálatlételre. Düsseldorfból jelentik, hogy a franciák és a belgák mérnöki bizottsága eddig nem tudta megszerezni a Ruhr-vidék bányáinak kiterjesztéséről szóló statisztikai adatokat. A francia kormány most ultimátumban szólította fel a német kormányt, hogy negyvennyolc órán belül kezdje meg a jóvátételi szállításokat, mert különben a legszigorúbb kényszerrendszabályokat léptetik életbe.

## Vasutas-sztrájk fenyeget Pfalzban.

Münchenből jelentik: Tegnapi este ide hivatalos jelentések érkeztek, hogy a Pfalz vasuti személyzetét katonai parancsnokság alá helyezték. Liedrich vasutigazgatót elmozdították. A birodalmi vasutak pfalzi vonalait tegnap átvette a parancsnokló tábornok. A személyzetet, ha nem jelenti ki írásban, hogy aláveti magát a franciák parancsainak, elbocsátottnak tekintik. A birodalmi vasutigazgatóság budwigshofeni palotáját tegnap francia katonaság szállta meg. A vasutigazgatót, az igazgatóság egész tisztviselői karát, továbbá a pfalzi vasuti szövetség képviselőit, akik ülést tartottak, letartóztatták. A franciák azt követelték a tisztviselőktől, hogy egy órán belül határozzák el, hajlandók-e a franciák rendelkezésére állani vagy sem? Ha a franciák ragaszkodnak követelésükhöz, a pfalzi vasuta-

sok az egész vonalon beszüntetik a munkát.

## Az esseni postás-sztrájk

Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt az esseni postatisztviselők letartóztatásáról a következő jelentést kapta:

Kora délután a főposta épülete előtt autó állt meg, amelyen két francia tiszt és több fegyveres katoná volt. A tisztok kilenc emberből álló őrséggel a postahivatalba mentek, ahol kijelentették, hogy a tisztviselő-választmány megbízottjával akarnak beszélni, aki hívásra meg is jelent. A tisztok reverzálist akartak vele aláírni, hogy ezzel elismerje az írásban foglalt határozatokat. A reverzális szerint az összes posta- és táviratdatisztviselők arra köteleznék magukat, hogy kizárólag a megszálló hatóságok rendelkezéseinek tesznek eleget. De a franciák itt is ellenállásra bukkantak. A reverzálist egész egyszerűen visszautasították. A tisztviselők megbízottja határozottan kijelentette, hogy egyedül és kizárólag német felettes hatóságának, rendeleteit teljesíti és úgy ő, mint tisztviselőtársai hazájuk érdeke szerint fogják cselekedni. A tisztok figyelmeztették a tisztviselőket eljárásuk következményeire és azzal fenyegetőztek, hogy valamennyiöket letartóztatják. De ezzel sem érték célt és a tisztviselők megbízottja ismételt kijelentette, hogy neki csak német hatóság parancsol. A tárgyalások ezzel befejeződtek. A tisztok ekkor letartóztatták a tisztviselői kar választmányát és néhány perc múlva hét vezetőt az udvaron készenlétben levő autóbába szállítottak. Jobbról és balról fegyveres katonákat helyeztek el. Az autó gyors iramban ismeretlen irányban elszárguldott. A postahivatal valamennyi tisztviselője nyomban sztrájkba lépett. A franciák erre kiürítették az épület előcsarnokát, valamennyi helyiséget megszálltak és az épület előtt megerősítették az őrséget. A postahivatal előtt hatalmas tömeg verődött össze. A megszálló hatóság hirdetményben tudatta a közönséggel, hogy a vezető tisztviselők letartóztatása miatt további intézkedésig a posta zárva marad. Az esti órákban Essen utcáin nagy volt a forgalom. A posta épületét katonaság teljesen körülzártá.

## Mozi.

### Sodoma és Gomorha.

(A monumentális film sajtóbemutatója Aradon.)

Az Apolló színház igazgatósága szombaton másorra tűzte a jelenkor leghatalmasabb, legművészibb filmsodáját, a Sodoma és Gomorhát, amelynek előzetes bemutatója ma volt meg az aradi sajtó számára. Buja, érzékeny izzó képek világítanak korunk bűneire és bűnöseire. Strindbergi kegyetlenséggel mutat rá az író, hogy a parfümös, frakos ékszeres világ csak egy nagy szemétdomb, minden rossz, minden erkölcsstelen lakodóhelye. A történet háttérében viharielhők gomolyognak. Álmodások és víziók tárulnak elénk, melyek a női éhség lélekmozgáti zugaiba világítanak bele. A

Sodoma és Gomorha ma már nem is mozi, hanem művészet. Izgalmas, lüktető, életteli művészet.

A már előbb megnyilvánult nagy érdeklődésre való tekintettel az Apolló igazgatósága péntektől kezdődőleg elővételi pénztárt állított fel a jegyek elővételben pénteken d. e. fél 11-től 12-ig, d. u. 4-től 8-ig válthatók. A nagy költségekre szokatlanul nagyarányú anyagi áldozatokra való tekintettel kénytelen volt a mozi színház igazgatósága főképpen a páholyok jegyeit igen mérsékelten emelni, de ezt az alig érezhető helyáremelést bőségesen kárpótolja a grandiózus film nagyszerűsége, művészi volta.

\* Pénteken utoljára látható az Apollóban Nelson admirális tragikus szerelmét tárgyaló történelmi film, Lady Hamilton.

\* Havasi gyopár a címe az Uránia csütörtökön bemutatott slágerének, amelynek főszerepét a világhíres filmdiva, Lotte Neumann játssza. A premieren nagy sikert aratott megható történet egy ártatlan falusi leány tragikus életfolyását eleveníti meg bravúrosan megkonstruált film keretében. A hatásosan beállított filmdráma még pénteken és szombaton kerül színpadra az Urániaiban.

## Sötétség fenyegeti Aradot.

(A villanygyárnak elfogyott a szene.)

• Ma délelőtt az a riasztó hír terjedt el a városban, hogy a villanygyár kénytelen megszüntetni az áramszolgáltatást, mert minden szénkészlete kifogyott. Ugy volt, hogy már nemcsak a nappali áram szolgáltatás marad el, hanem este is sötétségben marad a város mert a villanygyárnak annyi szene sincsen, hogy a gyár mai üzemet biztosíthassa. Mellinger József villanygyári igazgató érintkezésbe lépett Robu János dr. főpolgármesterrel, akinek bejelentette a város villanyellátásában beállott zavarokat. A főpolgármester intervenciójára a vasutól annyi szene sikerült kapni, hogy a villanygyár még ma este szolgáltathat áramot. Azonban csak éjjel három óráig lesz villanyáram, mert a pótlásul kapott csekély mennyiségű szén nem engedi meg az egész éjszakára szóló áramszolgáltatást.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Mellinger József villanygyári igazgatóval, aki a szénhiány okairól a következőket mondotta:

— A mai szénhiány nem új keletű. Két hónap óta állandóan szénhiánnyal küzd a villanygyár. A bányáktól több hét óta semmi szenet nem kaptunk és a szénkészletünk mindig csak egyik napról a másikra volt elegendő. Csak a CFR. adott részünkre szenét, de mindig csak a legszükségesebb mennyiséget. Ma a CFR-nél kijelentették, hogy nem adhatnak szenet a villanygyár részére, mert a vasut is csak annyi szenet kap, amennyi az üzem fenntartásához okvetlenül szükséges. Ma éjjel csak három óráig szolgáltatunk áramot és ha holnap délelőtt újabb szénellátmányt nem kapunk, akkor teljesen megáll az üzemünk. A világitási zavarok okai nem nálunk keresendők, mert ha szénzállítványaink rendszeresen érkeznének, akkor az áramszolgáltatás akadálytalan lenne.

# HIREK.

## Friewaldszky temetése.

(A budapesti utcai dráma epilogusa.)

Budapestről jelentik: Friedwalszky András, a Wiener Kommerzialbank budapesti fiókjának elöljárója előtt lejátszódott tragédia áldozatát pénteken temetik el a Kerepesi-úti temetőben a katolikus egyház szertartásai szerint. A család által kiadott gyászjelentés kiemeli, hogy a hosszú háborút számos kinttételessel küzdötte végig. Halálát feleségén kívül özvegy édesanyja és néhány hónapos fiacskája gyászolja. A tragikus végű cégvezető-titkár mindössze 30 éves volt. A bank által kiadott gyászjelentés a többek között a következőket mondja:

— Az intézet megalapítása óta mindenkor odaadó munkával, példás kötelességtudással és baráti ragaszkodással szentelte tehetségét az intézetnek és halálával alig pótolható őrült hagyott maga után. Rokonszenves egyéniségének számtalan megnyilatkozása, sohasem lan kadó munkaszeretete biztosítja számára a halálát, amellyel emléket mindenkor kegyelettel fogjuk megörizni.

Budapestről táviratozzák: Eszláry Károlyt, a Wiener Kommerzialbank budapesti fiókjának volt tisztviselőjét ma a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte azzal az indoklással, hogy önvédelemből használta fegyverét.

— Lapunk legközelebbi száma a pénteki római katolikus ünnep miatt vasárnap jelenik meg.

— A pápát közbelépésre kérték fel. Kölnből jelentik: A kölni bíboros-érsek a pápához fordult, hogy lépjen közbe a nagyhatalmaknál, mert a megszállott Ruhr-vidéken a lakosság szenvedései elviselhetetlenek. Sok ezer német hivatalnok-család lett földönfutó.

— Változás a városi tisztviselői karában. Rohan Dimitriu volt városi főjegyző helyett ideiglenesen Campian Jánost nevezte ki a prefektus a főjegyzői teendők végzésére.

— Magyar képviselők párbaja. Budapestről táviratozzák: Bogya János keresztény ellenzéki képviselő a nemzetgyűlés egyik ülésén Rassay Károlyt egy közbeszólására szájhősnek nevezte. Rassay Károly és Bogya János között lovagias utra terelődött az ügy, amelynek következményeképpen a két képviselő tegnap este kardpárbajt vívott. A párbaj tegnap a késő esti órákban a Fodor-féle vívóteremben folyt le. Rassay a balmellén és a homlokán kapott kisebb sebet, Bogya pedig a homlokán és az arcán sérült meg. A párbaj után a felek kibékültek. Az affér kapcsán Csik József keresztény ellenzéki képviselő a nemzetgyűlés mai ülésén azt indítványozta, hogy tiltsák be a párbajozást.

— Haladás előadása szombaton délután hat órakor a Kulturpalota ünnöi nagytermében. Előadónk a szellemességéről már közismert dr. Nagy Orbán lesz.

## Fordulat egy eladott városi telek ügyében.

(Újból áraba bocsátják a Mittelmann-teleket. — Tájékoztató nyilatkozásokról)

Annak idején foglalkozott az Aradi Közlöny a Piata Stefan cel Mare (Béla-téren) levő Mittelmann-féle háztelek eladásával. Arad város gazdasági hivatala a múlt év novemberében nyilvános pályázaton eladta a háztelek egy részét Burza Testvérek cégnek száztiz-ezer leért. A nyilvános árlejtés csaknem a nyilvánosság kizárásával történt, mert a háztelek vételére összesen két pályázó akadt. Ennek tudható be az, hogy az 500 négyszögölnyi telek aránylag nagyon csekély áron kelt el. Az Aradi Közlöny szövege is tette a városnak azt a mulasztását, hogy nem publikálta elég széles körben a telek árlejtését. Mert valószínű, hogy egy nagyobb számu árverező közönség körében komolyabb vásárló akadt volna, aki minden tekintetben hajlandó lett volna alkalmazkodni az árverési feltételekhez és megadni a telek reális értékét.

Ma délelőtti érdekes fordulat állott be a Mittelmann-féle telek eladásával kapcsolatban, amely tel-

— Kereskedők gyűlése Aradon. Vasárnap délelőtti tíz órakor a Vadászkürt-étterem külön helyiségében tartják meg az Aradi Kereskedők Körében és a Sfatul Negustoresc aradi fiókjában egyesült kereskedők közös nagy gyűlésüket, amelynek két főtárgya: az új spekulatív törvény tervezete ellen való állásfoglalás és állásfoglalás a piac visszahelyezése tárgyában. Mindkét kereskedő egyesület elnöksége ezúton hívja meg a tagjait a nagyfontosságú tanácskozásra.

— Tifusz, kolera és fekete himlő Athénben. Athénből jelentik: Minden politikai kérdés háttérbe szorul ebben a pillanatban azok mellett a rettenetes járványok mellett, melyek jelenleg Athénben pusztítanak. Tifusz, kolera és fekete himlő szedi áldozatait. A segélyeszközök, főképp pedig a gyógyszer, majdnem teljesen hiányzik. A faleroni táborban, ahova az utóbbi időben számos menekülő érkezett, naponta mintegy ezren pusztulnak el.

— Leégett a milánói központi pályaudvar. Milánóból jelentik: A múlt éjszaka óriási tüzvész pusztított, amelynek a központi pályaudvar teljesen áldozatul esett. A csarnoknak régi hatalmas épületéből csak romhalmaz maradt. A csarnok kupolája beomlott. A központi pályaudvar mellett emelkedő nyugati és keleti pályaudvart a tűzörségnek sikerült megmenteni.

— Értesitem a t. közönséget, hogy Piata Catedralei (Thököly-tér) 7. alatt levő mészárszék-üzletemet lómészárszékké alakítottam át és azt 3-án nyitom meg. Merkler Izidor.

— Orvosi hír. Dr. Wiener Imre volt kórházi főorvos, bel-, tüdőbeteg szakorvosa Str. Consistorului (Batthyány-u.) 28. alatt (bejárat Andrassy-ut 22. felől is) rendelését megkezdte. Rendel. d. e. 9-10-ig, d. u. 3-5-ig.

— Gyenge gyermekeket megerősít a Jecomalt iztelen angol malata csukamájolaj

jesen igazolta az Aradi Közlöny álláspontját. A telek árlejtési feltételei kimondották, hogy a vásárló köteles a teleket két éven belül beépíteni. Amennyiben ezt nem tenné, két éven túl minden évben husz ezer lei pönalét kell fizetnie a városnak. Azonkívül jóállás fejében tízezer leit kellett a vásárlónak a város házipénztárába befizetnie. A Burza Testvérek-cég ma bejelentette a város vezetőségének, hogy a feltételeknek nem tehet eleget, mert az építkezést hat éven belül nem képes végrehajtani.

A város vezetősége természetesen nem hajlandó az építkezési időt hat évre meghosszabbítani és elhatározta, hogy felbontja a Burza Testvérek-céggel kötött szerződést. A szerződés felbontása esetén a befizetett tízezer lei a város tulajdona marad. Illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a város új nyilvános pályázatot hirdet a Mittelmann-féle telek megvételére, amit valószínűleg szélesebb körben publikálnak.

— Kivégezték a lengyel államfő gyilkosát. Varsóból jelentik: Ma reggel Narutovicz köztársasági elnök gyilkosát, Niewiedomsky festőművészt kivégezték.

— A korpa kivitele nem tilos. A Neuman Testvérek-cég megbízottja ma délelőtti felkereste dr. Robu János főpolgármestert és bejelentette, hogy az aradi vámoknál megakadályozzák a korpa kivitelét. Miután a korpa kivitele nincs betiltva, valószínűleg a kivitel megakadályozása a vámosok tulbuzgalma. Dr. Robu János főpolgármester elrendelte a vizsgálat megindítását és intézkedett, hogy a korpát akadálytalanul vihessék ki Aradról.

— Az AAC. f. hó 3-án, szombaton este fél tizkor — a Központi szálló összes termeiben — kezdődő nagyszabású jelmez Karnevál-estélyére az összes meghívók már szétküldtek. Több oldalról felmerült reklamáció folytán értesítjük tagjainkat, hogy meghívóikat csak technikai okok folytán nem kaphatták meg egyesek, ezért ezúton közöljük, hogy tagok részére a tagsági igazolvány meghívóként szerepel. A cukrászda részére vállalt adományokat kérjük az ünnepély napján este 9 óráig a Központi szálló AAC. részére fenntartott szobájába küldeni. Vigalmi bizottság.

A Hazudi a muzikaszó zajos sikert aratott operettet vasárnap délután hozza színre a városi színház. A darab vezető szerepeit Galetta Ferenc, Halmos Mici, Balogh Böske és Selmeczy Mihály játsszák.

— Az aradi „Egyetértés” sportegyesület február 3-án jelmezestélyt rendez a Városligeti pavillon nagytermében. A táncestély tiszta jövedelmét a sportfelszerelések beszerzésére fordítják.

— Hatalmas bányarobbanás. Berlinből jelentik, hogy Rossbachban a Heinitz-bányában ma délelőtti nagy bányarobbanás volt. 300 bányász van elzárva a külvilágtól a katasztrófa következtében. A mentési munkálatokat ugyan már meg-

kezdtek, de eddig csak 11 embert sikerült a felszínre hozni, ezek is teljesen elaléltan kerültek fel.

— „Olla” gummi a legkedveltebb.

Regényes házasság

az angol királyi családban

(Szerelmek egy híres kastélyban.)

Az egész világot bejárta nemrég az a hír, hogy Albert angol királyi herceg, György király másodszülött fia eljegyezte Bowers-Lyon Erzsébetet, a strathmorei gróf leányát. Az eljegyzés hírére nyomban meg is cáfolták, de hiába, mert a házasság készülődésében rendületlenül hitt továbbra is mindenki Angliában. Most végre hivatalosan is közlik, hogy a házasság mégis megtörténik, még pedig valószínűleg egészen rövid idő múlva. Regényes helyen, a Shakespeare Macbethjéből ismert Glamis Castle nevű véres-emlékü lovagvárban ismerkedtek meg a fiatalok. Albert herceg és a huga, Mary hercegnő vendégek voltak a kastélyban a strathmorei grófnál és ekkor kezdődött a házassággal végződő barátság. Albert herceg és Erzsébet grófnő között. Az ifjú herceg hosszabb időt töltött a regényes kastélyban, amelynek emlékei nagyon hatottak romantikus lelkére. Az arisztokráciának azok a tagjai, akik szintén megfordultak abban az időben Strathmore grófnánál, első pillantásra észrevették, hogy a királyi herceg és a grófkisasszony nagyon melegen vonzódnak egymáshoz.

Az ifjú herceg típusa az angol-szász férfiszépségnek. Az angol ifjaktól eltérően semmiféle nyilvános sportot sem folytat, annál szorgalmasabban végez testgyakorlatokat szűkebb környezetében. Nagyon érdeklik a szociálpolitikai kérdések és ez az érdeklődés sugallta neki azt a gondolatot, hogy nyaraló-telepeket létesítsen diákok és fiatal munkások részére. A telepeken gyakran megjelenik, de mindig kerüli azokat az alkalmakat, amelyek ünnepléssel járnak. Az ünnepelést, a nyilvános szereplést és a szertartásokat egyáltalán nem kedveli. Egyébként 27 esztendő múlt és elvégezte a tengerészeti iskolát, sőt az aviatikához is ért.

A menyasszony most múlt husz esztendő és harmadik leánya Strathmore grófnának. Ennek az ősrégi angol főúri családnak a története tele van rejtélyes fejezetekkel. Egyik nőtagját elevenen megégették 1537-ben, mert azzal vádolták, hogy boszorkány és V. Jakab király életére tör. Vele együtt halálra ítélték a fiát is, az ítélet végrehajtását azonban elhalasztották addig, amíg eléri a nagykorúságot. Mivel időközben kiderült, hogy az anyja is ártatlan volt, megkegyelmezték neki. Strathmore gróf családja most is nagyon sokat szerepel az angol főúri társaságban és általában Anglia közéletében. Az angol arisztokrácia nagy örömmel látja, hogy a királyi család férfi-tagjai nem ragaszkodnak többé ahhoz, hogy uralkodó családból nősüljenek, hanem beérik főúri leányokkal is. Viszont Mary hercegnő, Albert királyi herceg huga szintén angol főnemest választott férjéül.

# Sodoma és Gomorha

(Dorian film) előadásaira ma péntektől kezdve jegyek elővételben d. e. fél 11—12-ig, d. u. 4—8-ig válthatók

# az Apolloban.

## Rablótámadás

### egy temesmegyei kastélyban.

(Fegyveres banda foszlogatása. — Merczyfalva rómes éjszakája.)

Egy nagyarányú rablóbanda izgalmat keltő garázdálkodásáról kaptunk ma hírt. Az arad-timisoarai vasutvonal mentén fekvő Merczyfalva községben követtek el az elmúlt éjjel támadást egy földbirtokos kastélya ellen és ez a merénylőt nemcsak a községet, hanem messze környékét is remegésben tartja. A rablóbanda erős szerveztség jellegét viselte magán. Tíz felfegyverezett emberből állott és egyenruhaszerűleg egyforma volt az öltözködésük. Sőt rangjelzést is viseltek egymás között. — A parancsnokuknak széles arany csik volt a jelzése. A rablóbanda Feger Oszkár merczyfalvai földbirtokos kastélyát támadta meg, a kastélyból minden értéket elrabolt és az ott lakókat egy szobába zárva, állítólag automobilon távoztak. A meglepetést keltő rablótámadás részletei a következők:

Tegnap éjjel 12 óra tájban mint egy tíz férfi zörgetett a Feger Oszkár merczyfalvai földbirtokos kastélyának kapuján. A kastély a község végén áll, szomszédságában nincsenek lakók és a kastély területén a földbirtokos családtagjain kívül néhány béres lakik. Egy béres jött a kapuhoz, akit fegyveres fenyegetéssel kényszerítettek arra, hogy azt kinyissa. A bejáratnál a gazdasszony nyitott ajtót. Az egész behatolás ugyszólván a legnagyobb csendben folyt le. A rablóbanda feje néhány társával behatolt a szobákba, a többiek a kastély körül állottak fel. A kastélyban Feger Oszkár földbirtokoson kívül még négy nő tartózkodott. A földbirtokos édesanyja, özvegy Feger Ferencné a házvezető, Weichert Anda valamint Rabiancu Babes és Schannen Berta rokonok. A kastély lakói valamennyien aludtak akkor amikor a betörők a lakásba hatoltak. Valamennyiüket felköltötték és egy szobába gyűjtötték őket, a rablók azután szobáról-szobára egvüött haladtak, minden szekrényt feltörték és ami értékeset csak találtak magukhoz vették. Az asszonyok fülbevalóit kivették és lehúzták az ujjakon levő gyűrűket is. Éjjel 12 órától reggel közel 5 óráig tartózkodtak a kastélyban a betörők és ezalatt mindent kifosztottak. Ot óra felé a kastély egy hátulsó szobájába zártak mindenkit, aki a kastélyhoz tartozott, azután eltávoztak. Állítólag egy automobil várta őket, de erről még semmi bizonyosat nem állapítottak meg.

A Kastély bezárt lakói majdnem a déli órákig nem adtak jelet magukról, mert a rablók kijelentették, hogy tovább is ott maradnak és ha valaki hangosan szólni mer valamennyiüket lemészárolják. A merczyfalvai csendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított a rablók kézrekerítésére. Ki hallgatták a támadás valamennyi

tanuját és táviratilag közölték az eseményt az összes környékbeli csendőrségekkel és a timisoarai ügyvédséggel. A rablóbanda szerveztségéből arra következtettek, hogy valószínűleg a Krassószörény megyében garázdálkodó Mantou banda terjesztette ki működési körét Temesmegyére. De nem lehetetlen, hogy a viszonyokkal ismerős, környékbeliek voltak a támadók.

## Irodalom, művészet

Masa.

(Operett három felvonásban. Irta Galetta Ferenc, zenéjét szerzette Csányi Máttyás. Bemutatták az aradi városi színházban csütörtök este.)

Galetta Ferenc, az aradi színtársulat bonvivánja ma este másodszer került a színházi függöny elé, ugyis mint bonviván s ugyis mint operett-szerző. Már a „Feleségem pongyoljára” című egyfelvonásosáról megírtuk, hogy librettójában sok invenció és ötlet van. Ez természetes is. Az operett-bonvivánnak jó néhány szerepből lehet levonni azt az ideális bonvivánt, akinek a figurájához darabot írni talán megint maga a bonviván tud legjobban. Galetta ismeri a nagy pesti színpadok fortélyait és ért ahhoz, hogy olyan helyzeteket teremtsen, amelyeknek a központjában a bonvivánszerep ragyog. A színészszerző darabját ezélt három évvel nyújtotta be a budapesti Városi színházhoz s akkor ugy volt, hogy Komjáthy Károly ír hozzá kíséző zenét. Most, hogy Galetta Aradra szerződött és Komjáthy nem irhata meg a zenét, Csányi Máttyás komponálta az operett muzsikáját. A ma esti előadásnak a librettó részletes boncolására és az operett zenéjének kvalitásaira legközelebb térünk vissza. Annyi bizonyos, hogy Horváth Mici, Balogh Böske és Bányász Pista jutnak fényes feladathoz a Masában, amelynek a tárgya egy nőről szól, olyan nőről, akiről el lehet hinni, hogy kissé ingadozó természetű. A férfi főszereplő ezért elhagyja, de csakhamar észreveszi, hogy a legdrágábbat hagyta el az életben s amíg újra egymáséi lesznek, számtalan keserves férfibünhődésen kell keresztülmennie. Brillians rendezés, fényes kiállítás és forró taps jellemzők a mai premiert, amelyről vasárnap részletesen referálunk.

A városi színház heti műsora. Pénteken: Masa. A. bérlet. Szombat: Masa. B. bérlet. Vasárnap délután: Hazudik a muzsikaszó. Este: Masa. C. bérlet.

Pénteken délután ujtja fel a városi színház a rég nem látott Kísgrótot. A nagyhatású operette elsőrangú szereposztásban kerül színre. A címszerepet Galetta Ferenc játssza.

A Masa című operett-ujdonságot, Galetta és Csányi alkotását, a melynek csütörtökön volt a premiérje, a színház igazgatósága pénteken, szombaton és vasárnap este is műsoron tartja.

Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szeliben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

## Közgazdaság.

### Exportszállítmányok elvámolása Aradon.

A Magyarország felé irányuló export legnagyobb része az arad-curtici vonalon bonyolódik le. Curtici határállomás nem lévén berendezkedve a megnövekedett forgalom lebonyolítására, sokszor megtörtént, hogy Curtic állomáson nagy vaggontorlódás állott be, ezért Arad állomás sok exportvaggont itt tartott és itt vármolt el. Ez a körülmény nagyon megnehezítette az export szállítmányok gyors és sima lebonyolítását. E nehézség kiküszöbölése iránt az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara távirati megkereséssel fordult a közlekedésügyi miniszterhez, akitől az aradi Directiunea Ger. CFR. után most érkezett meg a válasz. Arad állomás a CFR. vezérigazgatóságától kladott rendelkezések értelmében felhatalmazást nyert az export szállítmányoknak már Aradon történő elvámolására, mert Curtici állomás nem rendelkezik megfelelő hellyel, úgy, hogy az export szállítmányokért Curticira való megérkezés után azonnal továbbiták.

### A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 1.) Dollár 248, márka 0.0070, francia frank 15.50, szokol 7.20, magyar korona 0.08, dinár 2.10. Kifizetések: Budapest 11.50, Bécs 290, Berlin 0.0060, Prága 7.40.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Február 1.) Kifizetések: Páris 14.50, Berlin 0.0056, London 1130, Newyork 252, Milano 11.75, Zürich 49.50, Bécs 0.0037, Prága 7.42, Budapest 0.11. Valuták: Napoleon 1000, léva 1.25, török lira 1.25, angol font 1200, francia frank 14.80, svájci frank 48, lira 11.80, drachma 240, dinár 1.95, dollár 250, márka 0.0085, osztrák korona 0.0032, magyar korona 0.0750, szokol 7.

Zürichi nyitás. (Február 1.) Berlin 0.0125, Newyork 536, London 2490, Páris 31.75, Milano 25.30, Prága 15.30, Bucuresti 1.90, Budapest 0.20, Belgrád 4.80, Var-

só 0.013750, Bécs 0.0074, bélyegzett 0.0076.

Zürichi zárlat. (Február 1.) Berlin 0.0125, Amsterdam 211, Newyork 535.50, London 2486, Páris 32, Milano 2537, Prága 15.30, Budapest 0.20, Belgrád 4.80, Varsó 0.013750, Bécs 0.0074, bélyegzett 0.0075.

Bécsi hivatalos zárlat. (Február 1.) Prága 2045, Belgrád 635, Budapest 27, Varsó 1.88, Milano 3380, Bucuresti 276, London 332650, Newyork 71650, Páris 4220, Zürich 13375, Berlin 1.67.50.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 1.) Napoleon 9900, angol font 123.25—126.25, dollár 2626—2735, francia frank 157.50—167.50, lira 126—132, márka 0.06—7, osztrák korona 0.0370—390, lei 10—11, szokol 76—78, svájci frank 491—515, dinár 23.50—25.50, lengyel márka 0.0725—825, léva 16—17, hollandi forint 1047—1082.

Budapesti értéktőzsde nyitás. (Február 1.) Salgó 93500, Rima 11000, Kőszén 187000, Államvasut 29000, Cukor 730.000, Ganz Danubius 1.700.000.

Budapesti értéktőzsdezárlat. (Február 1.) Magyar hitel 21400, Osztrák hitel 2550, Salgó 74500, Rima 11100, Déli vasut 9200, Kohó 70000, Atlantika 6075, Ganz Danubius 1.750.000, Kőszén 200000, Földhitel 19500, Kereskedelmi bank 40000, Beocsini 125000, Urikány 135000, Láng 32000, Lipták 3950, Schlick 13900, Zabolai 20300, Baróti 2550, Cukor 830000, Klotild 8800.



**TUNGSRAM**

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ TÖRÉLETES VILÁGÍTÁSI

**SODOMA és GOMORHA** bemutatója szombaton az **APOLLÓBAN**. DORIAN-FILM.

**A cigányasszony lidérce.**

(Leszállították az aradi kuruzsló-asszony büntetését.)

Egy aradi cigányasszony furfangos módon csapott be egy egész sereg aradi asszonyt. *Samu Gézáne* a cigányasszony neve, aki eleinte kártyavetéssel foglalkozott, majd amikor ezt nem találta elég jövedelmezőnek, más kereseti módot eszelt ki. Hallott valamit a spiritizmusról és elhatározta, hogy ezt a tudományt is elsajátítja. A cigányasszonynak, aki írni és olvasni sem tud, fogalma sem volt azonban a spiritizmus jellegéről, azt hitte, spirituszról, égő szeszről van szó és homályos, műveletlen agyában a spiritizmus fogalmát igen furcsán dolgozta át. A spiritizmus szerinte egy gép volt, amelyet spiritusszal kell fűteni. Ehhez, hogy a dolognak misztikusabb színezete legyen, hozzáköltötte a lidércet, amelynek ugyancsak jó étvágya volt, mert *Samu Gézáne* hussal, cukorral, sópárnákkal és ruhákkal etette és mindezeket a tárgyakat kérte a tudományában rendíthetetlenül hívő emberektől a lidérc etetésére. Egy aradi férjes asszony szerelmes volt egy aradi fiatalemberre, aki azonban az asszony vonzalmáról semmit sem tudott. A cigányasszonyhoz fordult, aki vállalkozott rá, hogy a spirituszt evő gép és a lidérc segítségével felkelti a fiatalember szerelmét. Pénzt, spirituszt, párnákat, ruhákat és élelmiszereket vett át az asszonytól, hogy a szerelmeltetés nagy munkáját minél hatásosabban segítse elő. Természetesen kiderült, hogy csalás az egész, mert eredmény nem volt. De ekkor a férj is észrevette, hogy egyetlen ruhája sincs és a fehérműkészlete is teljesen hiányzik. Kérdőre vonta a feleségét, aki sirva vallott be mindent. A férj erre felfeltette a cigányasszonyt, aki ellen ekkor több fellejtést is tettek hasonló módon elkövetett csalásokért. Az aradi törvényszék négy évi fegyházra ítélte a szelármos *Samu Gézáne*t, amelyet a cigányasszony megfellebbezett. Tegnap tárgyalta a fellebbezést a timisoarai (temesvári) ítélőtábla, amely miután az inkriminált tények nem mindegyike képez bűntényt, hanem csak vétséget és a büntetést két évi börtönre szállította le.

**Köszönetnyilvánítás.**

Mindazoknak, kik felejtetetlen drága jó leánykánk, illetve testvérünk

**Eisele Ilonka**

elhunyta alkalmával bennünket a fájdalom nehéz óráiban szívélyes részvénylányításokkal felkerestek, méltatlan fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, a temetésén résztvettek és ravatalára koszorukat és csokrokat helyeztek, ezúton mondunk köszönetet a bennünket ért fájdalom megosztásért.

Arad, 1923. január 31.

Eisele János és családja.

**NYILTTÉR.**

Az ezen rovást alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

**CONVOCARE.**

la adunarea generală extraordinară a Societății Anonime Forestiere din Lomaș, care se va ține la 14 Februarie 1923. oare 5 p. m. în sala de ședință a societății, în Arad, (Bulevardul Regele Ferdinand No. 22.) cu următoarea.

**ORDINE DE ZI:**

1. Hotărâre asupra propunerii referitor la sporirea capitalului social.

2. Modificarea §§-lor 5. și 39. din statute.

3. Eventuale propuneri.

On. D.-ni acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați, ca în conformitate cu §-ul 14. din statute, să binevoască a depune acțiunile lor, împreună cu cupoanele nescadente încă, cel puțin cu trei zile înainte de termenul adunărilor generale, la casieria societății anonime în Arad. (Bul. Regele Ferdinand No. 22.)

Arad, la 1. februarie 1923. 521

**CONSILIUL DE ADMINISTRATIE.**

A szerkesztésért: **KAROLY JOZSEF** felel.

Cenzurat:

**Dr. V. MARCOVICI**

**Üzlet**

**áthelyezés.**

**Németh, Szenes + Schwartz**

textiláru nagykereskedő cég

értesíti t. üzletfeleit, hogy üzlethelyiségét

**Str. Eminescu 41. sz.**

(Deák Ferenc-u.)

Vadászkürt szállodával szemben 1304<sub>6</sub>

**helyezte át.**

**Salon kőszent,**

apritott tűzifát, faszentet és kőszent házhoz szállít: 13911

**KNEFFEL szénüzlete**

Bulv. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 2.

Căile Ferate Române. Dir. V. Regională Arad.

**Publicațiune.**

Se aduce la cunoștință generală ca în ziua 22. Februarie 1923. în ora 12 se va ține licitație la Direcțiunea Regională CFR. Arad pentru aprovizionarea lemnelor de foc.

Avem nevoie de: 300,000 m<sup>3</sup>.

Pentru orice informațiuni a se adresa în toate zilele de lucru între orele 12—13 la Dir. Regională CFR. Arad (Serviciul Economic) etaj I. camera 25) unde se pot lua desigurile necesare.

Arad, la 29. Ianuarie 1923.

Setul Serv. de Economat:

**Fóthy.**

Director Regional:

**Dima.**

510



**Banca Podgoria Aradului Societate pe Actii.**

**Aradhegyaljai Takarékpénztár Részvénytársaság.**

**Convocare.**

BANCA PODGORIA ARADULUI SOCIETATE PE ACTII isi tine în 17. Februarie 1923. la oarele 3 dup. a. în localul societății

**adunarea generale ordinara a 18-a**

la care prin aceasta se invita D-nii acționari

**OBIECTE:**

1. Alegerea a 2 acționari pentru autentificarea protocolului
2. Presentarea si stabilirea socotilor de anul 1922. si dispozițiuni în privinta folosirei castigului, raportul comitetului de supraveghere despre anul 1922. si darea absolvirei pentru directiunea si comit. de supraveghere.
3. Alegerea 2 memb. de directiune pe 3 ani.
4. Eventuale propuneri.

Ghioroc, la 1. Februarie 1923.

**DIRECTIUNEA.**

**Meghívó.**

AZ ARADHEGYALJAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG 1923. február hó 17-én délután 3 órakor az intézet helyiségében tartja meg

**18-ik rendes közgyűlését,**

amelyre a részvényesek ezennel meghivatnak.

**TÁRGYSOROZAT:**

1. Jegyzőkönyv hitelsítésére 2 részvényes és 1 közgyűlési jegyzőkönyv vezetésére jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1922. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat hozatala, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Két igazgatósági tag választása
4. Indítványok.

Ghioroc (Györökön) 1923. február hó 1-én.

**AZ IGAZGATÓSÁG.**

**Contul-bilanț la 31. Decembrie 1922. — Mérleg-számla 1922. évi december 31-én.**

Activa. — Vagyon.

Passiva. — Teher.

Activa. — Vagyon.		Passiva. — Teher.	
Cassa în numărar — Pénztár készlet	28824 49	Capital fund. — Részvénytőke	300000
Capitale ciocate în alte banci — Más pénzüzeteknél elhelyezve	8773 77	Capital de rezerve — Tartalékalap	87013.57
Cambli — Váltótárca	1698270	Fondul de rezerva pentru descrierea de pret al imob. — Házértékesítésnél tartalékalap	18000.—
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök	24035 —	Depuneri — Betétek könyvre	1076404.40
Efecta. proptie — Saját értékpapir	20000 —	Depuneri pe contourcni	39017 34
Conto curent — Folyószámlák	476875 —	Folvó számla betétek	808908.20
Mobililar — Felszerelések	39017 34	Creditori — Hitelezők	21397 95
Averea imobila — Intézeti ház	80500 —	Credit de smort. — Törlesztéses kölcsön	14864 44
Brept de piaț — Piacjog	15310 40	Impozite nesolvite pentru depuneri — Be nem fizetett tőkekamat adók	8643 57
		Dividende neplatite — Ki nem fizetett osztalékok	6942 25
		Reescompt — Visszelszámítás	412800 —
		Interrse de transite — Atmeneti kamatok	25906 22
		Saldul profitului — Nyereség egyenleg	65930 40
	<b>2336606</b>		<b>2336606</b>

Dat în Ghioroc la 31. Decembrie 1922. — Györök, 1922. december 31-én.

Hamp József, m. p. casier — pénztárnok

**Directiunea: — Az Igazgatóság:**

Székely Árpád, m. p. director — executiv. Roszmann János, m. p. Dr. Székely István, m. p. Románcu Václav, m. p. Cenzurat si aflat în consonanță cu cartile principale si auxiliare. — Megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottnak és rendben találtuk.

**Comitetul de supraveghere: — A felügyelő-bizottság:**

Matagowazky Károly s. k., president — elnök. Br. Exterde Kálmán s. k., Csorvinsky István s. k. Wittzberger Már s. k.

# Ha olcsón és jól akar vásárolni,

ugy okvetlenül keresse fel a Str. Matianu (Fórray-utcában) levő új linoleum üzletet, ahol nagy választékban kaphatók nyerges-szajártó és kárpitozásnak, továbbá: kókusz autó, linoleum ebédő és futó-szönyegek, viaszos asztalterítők és gummi játékbabák a legpontosabb kiszolgálás mellett.  
Szíves partiógást kér: Krámer Béla

## Apró hirdetések.

### Udnyaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 1 lel.

Vastagabb betűvel 2 lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 10 lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

## Levelezés.

**PALKÓM.** „Csak te vagy senki más” ... öt dátumhoz kitartok. Cicád. 508

**EGY IDŐSEBB** uriember szerényen, de állandóan támogatna egy komoly, osinos, fiatal nőt, akinek saját lakása van. Csak teljes címmel ellátott levelek lesznek figyelembe véve „Diszkrét” jelige alatt a kiadóba. 519

## Alkalmazás.

**JÓLFOZÓ** szakácsné jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 4000

**PERZSASZÖNYEG** készítésben gyakorlott leányok felvétetnek „Spárta szövőművészeti iskola” Bohus palota. 13182

**JÓERKŐLÖSŰ** tanuló fizetéssel felvétetik. Elser Sándor villanyszerelő, Arad, Minorita-palota. 489

**MOLNART** keresek azonnali belépésre vármalmom önálló vezetésére, ki vármalmot is végzi, részfizetéssel. Joáns Felsősimánd. 509

**KIFUTÓ** felvétetik Knieszer papírkereskedőnél, Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 505

**MADÉRA**, riselő, reneszánc, monogram és filé munkát jutányos áron vállalok. Cím a kiadóban. 507

**MINDENES FŐZÓNOT** felveszek. Str. Cotului (Könyök-utca) 4., emelet. 515

**BEJARO FŐZÓNO** állást keres. Cím a kiadóban. 511

**MAGYARUL** tudó német nevelőné keresetlik vidékre. Cím Wallinger hirdetőjében. 18184

**INTELLIGENS** leány pénztárnál alkalmazást nyerhet a Janka gyógyszerárban. 517

**TANULO** felvétetik „Dáma” divatruház. Str. Alexandri (Salac-utca) 1. 18184

**MÉRLEG KÉPES** könyvelő esti órákra könyvelést és levelezést vállal „Könyvelő” című leveleket Wallinger hirdetője továbbá. 18184

**GYERMEKTELEN** házaspár szakácsné, inas minőségbe február 15-ikére keresetlik. Cím Wallinger hirdetőjében. 18184

**EGY** perfect főzőné és egy mindenes főzőné felvétetik. Str. Seminarului (Sina-utca) 1a. 18049

**KIFUTÓ FIU**, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer. 18049

## Vétel és eladás.

**MAJOLIKA ASZTAL**, pleéd, új ágynemű; ittgönyök, zsebkendők, dísztárgyak, kézimunkák, finom poharak, stb. eladó. Str. Consistorului (Battány-utca) 28., I. e., jobbra. 1000

**ELŐRAJZOLÁSHOZ** új minták érkeztek Erneszt kézimunka-üzletébe, a színház mögött. Függönyök, agyterítők szolid árakban. 514

**MODERN** ebédőberendezés, zongorák tisztól—nyolcvanezer leig, triór, morzsoló eladó. „Uranus” iroda főpostával szemben. 12998

**JOKARBAN** levő hintó, egy nyera, egy pár hám eladó d. e. 10—12 között. Popovici, Str. Horia 2., I. em. 518

**ELADÓ** egy szép perzsaszönyeg 820x150 cm. Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 129. sz. 520

**BUTOR**, tulhalmozott raktár miatt, ebédő és hálószobák olcsó áron kaphatók Wiegenfeld, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

**SZAZ FINOM** levélpapír, 100 selyempapírral bélelt borítékkal Leu 45.— Koleszer papírkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

**MŰTÁRGYAKAT**, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszönyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

**MINDENEMŰ EKSZERT**, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

**VESZEK** könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 13629

**PAPRIKA** minden mennyiségben és minőségben, legolcsóbb napi áron kapható Pollák József fűszerkereskedésében. 404

**A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL** sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szönyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

## Ingatlan.

**ELADÓ** ház, üzlet, kocsma, mészárszék és lakással Comlausi (Öszentanna) Aradmegye. Érdeklődni Comlaus No. 65. 490

**MODERN HÁZ** 3 szobás lakással eladó. Cím a kiadóban. 495

**ELADÓ** emeletes ház Bulev. Carol (Erzsébet köruton. Cím kiadóban. 508

**AZ ALLOMAS** közelében három egy szobás, három két szobás ház, nagy udvar, istálló, pincével olcsón eladó. Értekezni lehet Aurel Vlaicu (Pécskai-ut) 28., ajtó 8. 508

**STRADA GRIGORIE ALEXANDRESCU** (Borosényi) 7., Str. Spiru Gheorghiu (Akács) 17. számú házak jutányos árban eladó. Ügynökök díjaztatnak. Cím a kiadóban. 518

**TÖKEBEFEKTETÉSRE** alkalmas bér- és magánházak, szállók, malmok, tanya eladók. Bővebbet Wallinger-irodában. 18185

**BIZTOS TÖKEBEFEKTETÉS.** Timisóran a jözeftvárosi piac közelében egy kétemeletes modern bérház 25 lakással, jutányosan eladó. Bővebbet Wallinger-irodában. 18194

**MALOMFELSZERELÉS** 22 ezer Lei, 2 holdas szőlős Ghioroccon, 2000 □-ös bérház eladó. „Uranus” iroda, főpostával szemben. 19998

## Üzletek.

**JOMENETELŰ** fűszertüzet és kocsma sarokházzal együtt, repatriálás miatt eladó. Bővebbet Wallinger-irodában. 13184

## Aradi Hitelbank és Takarékpénztár RT.

Arad, Strada Alexandri (Salac-utca) 6. 13649

**Elfogad betéteket magas kamatozással. Arany és ékszertárgyakra zálogkölcst nyújt.**

## Az Oradea-Mareii (Nagyvárad) Román Meluccó Művek Cementárugár és Építési Vállalat Részvény Társaság.

Aradi képviselők: Str. Eminescu (Deák F.-utca) 40.

Ajánlja cementáru gyártmányait, elsőrendű géppel gyártott cementcsövek minden méretben, gömbölyű és ovális formákban, kutygyűrűk, cementaknák, vasbeton aknaramák fedővel, sertés itatóvályuk a helyben gyártott esőmészölt (kezi erővel előállított) cementárunknál jóval könnyebb súlyban erősen versenyképes áron. — Ajánlja továbbá márvány-mozaikek és cementlapjait a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

**Működő sirkóraktár** Sirkövek a legdiszesebb kivitelben is a márvány sirköveknél jóval olcsóbb áron.

Aradi képviselő:

**Merle Géza** okleveles mérnök, vasbeton vállalkozó

Iroda: Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40. I. em., hol mindenemű felvilágosítással és ajánlattal készségesen szolgál. Ugyanott „PRASSIA” Erdélyi Traszművek R.-T. cementpótló gyártmányainak képviselője. 502

## Ellátás.

**KÉT** füstalembert teljes ellátást nyerhet. Cím Wallinger hirdetőjében. 19184

## Különléle.

**ZONGORAMAT** bérbe adom. Bővebbet Joanovits szücsüzletben, Neuman-ház. 516

**MŰHELYNEK** alkalmas eszementezett pincelhelyiség Piata Plevnei 4 szám (Vas-lakat) kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 18049

**EZERJÓFÓ** gyomorellixir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes György szertár Aradon. 10831

**VILLANYSZERELÉST.** csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarcz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

**DIRECTE** importált legfinomabb eredeti norvég, kevéssé haliszagu Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszerészre Arad. 12831

## Perfekt könyvelőt

keresünk, aki román és magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, valamint írógépen is dolgozni tud. Gyári és kereskedelmi könyvvitelben perfekt egyének „Gyáripar” címen küldték be ajánlataikat fizetési igényei megjelölésével **Wallinger hirdetőjébe Arad.** (Csak elsőrangú emberek ajánlatai vétetnek figyelembe.)

## Nincs többé zsirhiány!

Használjon egészségesebb és gazdaságosab napraforgó és tökmagból készült

## étkező olajat

Főzéshez és sütéshez egyaránt alkalmas. Kapható

## Vegyipar Olaj és Orlómalom

Arad-Ségs.

Ugyanott mindennemű olajmagok és olajpogácsák vétele és eladása. 18711

## AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6. Postafiók. 12931  
**Dr. H. Soltan**, betegkezelőse  
 Kórházakat megtekintem  
 Gázt, ellenkező esetben az összes  
 bevált Szarajevó arztamandus-  
 specialista szem a legényesebben  
 csatló ajánlatokkal felvételtem.  
 Arad csatló az engedélyezett az-  
 specialista szemorvos Szarajevó az-  
 dolle meg szakértőleg elkészített  
 arztamandus szemorvosok. Men-  
 meg a vizsgálaton részvételük  
 díjaztatnak részvételük

**Használt ólom** megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Sohasem hirdet hiába az „Aradi Közlöny”-ben**